

казва, че нашата агрикултура и до днес още продължава да върви по първобитния оня път, който е начертан от нашите деди и прѣдци. Орждията, които сж се употребявали за култивирането на земята и производството още прѣди 50 и 100 години, като захванемъ отъ оралото и свършимъ съ шесторогата вѣячка (нинитера), продължаватъ и до сега да не отстъпватъ мѣстото си на новитѣ, изискани отъ съврѣменната земледѣлческа практика и икономическото употребление на труда, съ расчетъ въ ползата, която се очаква. Благодарение на несвършенството на тия орждия, всѣка година у насъ се е експлоатиралъ и експлоатира все единъ и сжщи пластъ отъ почвата, а за искусствението възврѣщане, поне на частъ отъ изгубеното отъ нея, нашия земледѣлецъ не иска и да знае. Българскитѣ полета, смѣло може да се каже, че не сж видѣли и до днесъ още никакво техническо подобрѣние отъ страна на своитѣ стопани, и ако ний виждаме да се произвежда нѣщо отъ тѣхъ, то е, благодарение, на естествената производителностъ, която дѣйствиитѣ още земи съдържатъ и на девонощния трудъ на нашия чифчия. Има, наистина, мѣста въ Княжеството, гдѣто населението, като по-гъсто и не разполага съ новече празни мѣста за засѣване, е съзнало нуждата отъ искусствената подготовка (торенето) на почвата къмъ ежегодно засѣване. Такива, обаче, мѣста сж много малко, а и самото торене се върши по единъ съврѣшенно погрѣшенъ начинъ. При това състояние на нашето земледѣлие, и при отсъствието на опитни земледѣлци, които чрѣзъ дългата и разумна практика, основана на началата на науката, сж добили нуждитѣ познания: да разпознаватъ свойствата и качествата на почвата за какви растения е тя най-сгодна; какво обработване и поправяние трѣбва да ѝ се даде за да получи по-голѣми производителни сили и, най-послѣ, начина, да се извлича, при сравнително малкия трудъ, възможно голѣмата полза; които опитни земледѣлци биха могли да дадатъ поне начало на едно по-рационално обработване на земята; при това положение на агрикултурата у насъ, нашата земя е достигнала да нѣма никаква доходностъ, а слѣдователно и обезценена до невѣроятностъ. Много наши земледѣлци, разполагащи съ доста сгодни за обработване земи, по незнание на съществениитѣ условия за обработването имъ, т. е. коя за какво може да служи: нива, градина, ливада, пасища и пр. и пр., за да имъ даде и надлѣжната обработка, а така сжщо и къмъ кой видъ житни расения сж по-пригодни, сж се съсипали, благодарение на тѣзи отживѣла вѣка си земледѣлческа практика, останала само у насъ — въ България.

Имѣйки обаче прѣдъ видъ, че въ сегашнитѣ врѣмена, когато всичко отива напредъ, когато обществото постоянно се стрѣми да прогресира, както въ всячко друго, така и въ удобствата на живота; а извѣстно е, че културата на човѣка трѣбва да върви всѣкога паралелно съ културата въ изворитѣ на производството, то съ застоя, неподвижността и ограничението на нашето земледѣлие въ старитѣ му още рамки, а съ това и на производството — главния двигателъ на културата у насъ, балансирането на едното съ другото е невъзможно. Прочее, налѣжща нужда е да се даде потикъ и просвѣтено уптване на нашия чифчия въ обработване на земледѣлието. Отъ гдѣ трѣбва да се даде този потикъ и това уптване, слѣдъ обстоятелственното, разбира се, изучаване недостаткитѣ на съществующитѣ сега начини въ култивирането на земята, и какви трѣбва да